

Osana hankkeen toimintaa toteutettiin tutkimus, johon osallistui kaksikymmentä yli65-vuotiasta suomalaista. Osallistujat kirjoittivat henkilökohtaista mediapäiväkirjaa kahden viikon ajalta karanteenia muistuttavissa olosuhteissa. Osallistujat olivat etäännyttäneet itsensä muista ihmisistä Suomen hallituksen ohjeistuksen mukaisesti, jolla pyrittiin rajoittamaan COVID-19-taudin leviämistä Suomessa. Päiväkirjat kirjoitettiin 13.3.-12.4.2020 välisenä aikana, jolloin Suomen hallitus otti käyttöön poikkeuslain. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, mitä tunteita COVID-19-pandemiaa koskevat uutiset herättivät osallistujissa sekä osoittivatko osallistujat viisautta tai viisauden piirteitä (Cornér,2020a) mediasuhteessaan mukautuessaan äkillisesti muuttuneisiin olosuhteisiin.

Tutkimuksen keskeisimmät tulokset ovat:

- Osallistujien tunnetilat liittyen pandemia-uutisointiin vaihtelivat paljon ja erilaisia tunteita koettiin yhteensä 24, joiden joukkoon mahtui mm. pelkoa, ahdistusta, kyllästymistä, tarmokkuutta ja epätietoisuutta. Osallistujat kokivat tulleen liiaksi täyteen pandemiaa koskevista uutisista ja osan mielenkiinto niitä kohtaan lopahti.
- Osallistujat osoittivat viisauden piirteitä mediasuhteessaan mukauttamalla yhteydenpitonsa läheisiinsä nopeasti digitaalisen median (esim. videopuhelut) avulla. Tällä tavoin monet pääsivät osalliseksi perheen tärkeitä hetkiä, kuten lastenlasten uusien taitojen oppimista, vaikka he eivät voineet nähdä toisiaan fyysisesti.
- Osallistujat osoittivat viisauden piirteitä mukauttaessaan harrastuksiaan digitaalisiin ympäristöihin. Esimerkiksi tanssia, museoissa käyntiä ja vapaaehtoistoimintaa onnistuttiin jatkamaan tietokoneen ja sovellusten avulla kotoa käsin.
- Osallistujat osasivat muuttaa ongelmalliseksi muodostuneita negatiivisia mediatapojaan. Esimerkiksi väsyttäväksi koettua uutistulvaa osattiin vähentää ja vanhoja hyväksi koettuja mediatapoja vaalittiin auttaakseen itseään jaksamaan poikkeuksellisen ajan yli.
- Osallistujat tarjosivat etänä vertaistukea uusien digitaalisten sovellusten ja laitteiden käytössä muille ikäihmisille.

Tulosten perusteella keskeisimmät johtopäätökset ovat:

- Kriisiä koskeva laaja uutisointi saattaa olla väsyttävää ja henkisesti kuluttavaa eristyksissä olevalle ihmiselle.
- On aika tunnustaa ja korostaa mediasuhteiltaan ammattitaitoisten, kriittisten ja sopeutumiskykyisten ikääntyneiden ihmisten olemassaolo julkisessa keskustelussa sekä tiedotusvälineissä että päivittäisessä vuorovaikutuksessa.
- Osaa ikäihmistä voi jopa kutsua mediaviisaiksi.

Lähteet:

Cornér, T. (2020a). Viisauden piirteiden ilmentymät ikääntyneiden tietotyöläisten mediasuhteissa. Painossa oleva artikkeli.

Cornér, T. (2020b). Older people's relationship with media in physical distancing during the COVID-19 pandemic in spring 2020: emotions as a result of the news and wisdom in actions (Ikääntyneiden mediasuhteet COVID-19-pandemian aiheuttaman fyysisen etäännyntymisen aikana: uutisten aiheuttamat tunteet ja viisaus toiminnoissa).

Arvioitavaksi lähetetty käsikirjoitus.